

ADVIES VOOR DE NIEUWE RAAD VAN TOEZICHT VAN HALL LARENSTEIN

ORIËNTATIE OP BEDRIJVEN

Hogeschool Van Hall Larenstein moet meer het bedrijfsleven opzoeken dan dat ze nu doet. Dat vindt Jeroen Naaijkens, die als kwartiermaker is aangesteld om de ontvlechting tussen Wageningen UR en de hogeschool vorm te geven.

TEKST IGOR BENNIK FOTOGRAFIE IGOR BENNIK EN BEN TER MULL

Het College van Bestuur van Wageningen UR besloot afgelopen juni om na acht jaar één instelling te zijn over te gaan tot ontvlechting van Van Hall Larenstein (VHL) en Wageningen UR. Dit omdat er volgens Wageningen te weinig draagvlak was onder het personeel van VHL om verder te gaan.

Jeroen Naaijkens, tussen 1999 en 2010 voorzitter van het college van bestuur van HAS Den Bosch, werd door de Raad van Toezicht van Wageningen UR benaderd om als kwartiermaker aan de slag te gaan. Zijn taak was om een advies te geven voor de samenstelling van een eigen Raad van Toezicht voor VHL.

Dat juist hij daarvoor benaderd werd, kwam voor Naaijkens niet als een verrassing. "Als betrokken buitenstaander volgde ik natuurlijk de

discussies binnen en tussen Wageningen UR en VHL. En ik zag ook dat ik een van de 'oplossingen' zou zijn. Niet als persoon misschien, maar meer mijn model. Want als het model Wageningen niet werkt, is het model Den Bosch een van de weinige alternatieven."

Uit de 'buitenwereld'

Het model Den Bosch waar Naaijkens over spreekt, paste hij toe in zijn tijd als CvB-voorzitter van HAS Den Bosch. De inspiratie ervoer haalde hij overigens bij het Larenstein van begin jaren negentig. Het kenmerkt zich door de nauwe banden die de hogeschool met het bedrijfsleven onderhoudt. "De oriëntatie van VHL op de universiteit lever ik in voor oriëntatie op bedrijven", zegt Naaijkens. "En dan vooral op bedrijven die jou als school belangrijk vinden." Die zijn er volgens hem genoeg. "Larenstein is

deels ontstaan uit de bedrijfsschool van de Heidemij en Van Hall uit de zuivelschool in Bolsward. Je ziet dat er nu weer bedrijfsscholen ontstaan. Ik adviseer om daarop te reageren en dicht tegen bedrijven aan te krui- pen. Dat past ook bij VHL, die contacten zijn er om uit te bouwen. Pak een stuk van je eigen verleden terug en sluit aan bij een moderne stroming die ook bij de bedrijven zichtbaar is."

Naaijkens vindt het daarom ook belangrijk dat de nieuwe Raad van Toezicht (RvT) grotendeels uit het bedrijfsleven afkomstig is. "Het moeten mensen zijn met ervaring, maar die ook nog middenin het werkzame leven staan. Personen die dus goed weten wat er in de 'buitenwereld' aan de hand is." De leden moeten gaan zorgen voor een impuls van buiten naar binnen toe. "Mensen uit de RvT hoeven niet te zeggen hoe de school het onderwijs



Jeroen Naaijens:
“Je moet een student meer zien als een junior collega dan als een klant die langskomt en weer weg is”

*Kwartiermaker
 Naaijens:
 “De oriëntatie op de universiteit lever ik in voor oriëntatie op bedrijven, en dan vooral op bedrijven die jou als school belangrijk vinden”*

moet verzorgen, daar heb je deskundigen voor binnen de instelling.”

Liever ziet Naaijens dat de RvT de school vertelt wat in de buitenwereld speelt en vervolgens aan de instelling vraagt wat zij met die informatie gaat doen. “In een RvT horen voor mij dus geen advocaten of accountants die erop toezien dat de regels worden nageleefd. Het toezicht moet intensief zijn, maar gericht op de verbinding leggen met lange-termijntrends in de samenleving. En ook een netwerk opbouwen, waardoor bedrijven makkelijker de hogeschool binnenstappen.”

Voor gemeenschap

Verder moet de RvT volgens Naaijens breed verankerd zijn, wat inhoudt dat de raad zowel recht moet doen aan de diversiteit van opleidingen binnen VHL, als de regio waarin ze gevestigd zijn. “Tegelijkertijd moeten de leden goede

teamspelers zijn. Dat is essentieel, want je wilt een voorbeeld geven naar de instelling toe. Dat betekent dat je mensen moet hebben die niet zeggen ‘ja maar, ik ben er voor de zuivel’. Nee, iedereen is er voor het geheel.”

Naaijens constateert dat de vlag er in het hogere groene onderwijs tegenwoordig een stuk anders bij hangt dan tien tot vijftien jaar geleden. “Toen was er vanuit het ministerie de wens om alle scholen onder een paraplu te krijgen en dan het liefst één die werd vastgehouden door Wageningen.” Dat had volgens Naaijens te maken met hoe tegen de studenten werd aangekeken. “In die tijd leek een student een klant te worden die met een mandje ging shoppen; hier een module volgen, daar een minor en ergens anders een major en dan op het eind ergens zijn diploma ophalen.” Volgens de kwartiermaker is

Het lange wachten voedt geruchten dat staatssecretaris Bleker andere plannen heeft met de nieuwe Raad van Toezicht



Volgens Wageningen was onder het personeel van Van Hall Larenstein te weinig draagvlak om verder te gaan

het inmiddels duidelijk dat die gedachte voor groene studenten niet klopt. “Die komen voor gemeenschap, community. Die willen een band met het team en gevoel bij hun opleiding. Ze willen trots zijn op het feit dat ze varkenshouder zijn of levensmiddelentechnoloog of landschapsarchitect. En die trots krijg je niet als je hier en daar wat shopt, een nummer bent en aan het eind aan de kassa afrekent.”

Stil

Van die betrokkenheid van studenten zou de school gebruik moeten maken. “Je moet een student meer zien als een junior collega dan als een klant die langskomt en weer weg is”, stelt Naaijkens. “En bedrijven kun je zien als collega’s waarmee je samenwerkt. Die kunnen jou heel veel kennis bieden en weten

tegelijktijd dat ze jou nodig hebben. Ik vind het belangrijk dat deze verbinding ook vorm krijgt in de samenstelling van de Raad van Toezicht.”

Naaijkens bood begin oktober zijn advies aan bij de Raad van Toezicht van Wageningen UR. “We hebben het advies met lovenswaardige woorden ontvangen”, zegt Margreeth de Boer, voorzitter van de raad. “De kandidaten die Naaijkens voorstelde waren allemaal prima, daar was niets op aan te merken.” Als er al een punt van kritiek was, dan was het dat Naaijkens de RvT uit zeven personen wil laten bestaan. “Dat vonden we wel wat veel. Misschien zou je met drie of vijf kandidaten moeten beginnen.” De Raad van Toezicht stuurde het voorstel vervolgens met spoed ter goedkeuring door naar staatssecretaris Henk Bleker van het ministerie van

EL&I. Daarna bleef het vreemd genoeg lang stil vanuit Den Haag. Vreemd, omdat in het belang van de continuïteit door de RvT van Wageningen UR was aangedrongen op een snelle besluitvorming.

Geruchten

Het lange wachten voedt geruchten dat Bleker andere plannen heeft met de nieuwe RvT voor VHL dan Naaijkens en daarmee dus ook met de Raad van Toezicht van Wageningen UR. Mocht Bleker het advies niet volgen, dan doet zich een precaire situatie voor. Vorig jaar nog stapte Rien Meijerink op als voorzitter van de Raad van Toezicht van de Universiteit van Utrecht, toen Halbe Zijlstra, staatssecretaris voor het hoger onderwijs, de drie kandidaten die Meijerink had voorgedragen naast zich neerlegde. In plaats daarvan benoemde Zijlstra partijgenoot Jan van Zanen als nieuw raads-lid. Deze benoeming en vooral het passeren van het advies van de RvT van de Universiteit van Utrecht deden veel stof opwaaien in de academische wereld en leidde tot Kamervragen.

De Boer wilde niet ingaan op de geruchten. “Ik weet nergens van af”, aldus de voorzitter van de RvT van Wageningen UR. ■